

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ז תמוז תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא פז | דף הכולל: יומא סא.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תרכ"ב עד תחילת סימן תרכ"ג.
מוסר: שם עולם - והנה באשה יולדת' עד 'והגם שאין אנו יכולים'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק י' 'והנה ודאי כי מלאכה' עד פרק יא 'והנה דברתי עד הנה'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מה עושים כשאישי עסקים נכבד מדובאי נכנס לכולל ושואל אברך שאלה בלימוד... | היהודי שחטף שתי סטירות באמצע הרחוב ו... חזר בתשובה | האם מופרך שיצמחו ליהודי אצבעות מחדש? - מאמר נוקב | עשיתי הסכם עם אמה אחרי שנישאנו, שלא נלך לבקר אף אחד - מסמך מרטיט | 2184

הסיפור היומי

הרופא התפעל מאוד, הוא ניגש לרבינו ואמר לו: "כבוד הרב, הלב שלכם עובד כמו לב של תינוק, מעולם לא ראיתי לב כל כך בריא". ענה לו רבינו בפשטות: "כן, אני יודע מזה". הרופא הביט בו בתמיהה...

David Cohen/Flash90

פירושים חדשים ומופלאים ב'מסכת מידות'

איש מישראל.
בשנים שרבינו התגורר בבני ברק, סבל על רגליו והרופאים אמרו לו כי עליו ללכת הרבה, ועדיף שילך במדרגות, כדי לעשות פעולות גופניות עם רגליו הדואבות. באותה תקופה בנו את שכונת 'רמת אלחנן' בסמיכות לביתו של רבנו, שם היו בניינים של ארבע קומות עם מעלית. רבנו היה הולך עם אחד הגבאים או נכדיו לטייל מעט עד לשכונה, שם היה עולה במעלית לקומה הרביעית ויורד ברגל, כך עשה כמה פעמים ושב לביתו.
לאחר מכן היתה תקופה שרבנו הלך מדי ערב ל'שפאציר' - טיול בסמיכות לביתו במשך כרבע שעה לבריאות גופו. יום אחד כשבאו לקחת את רבנו ל'שפאציר' הקבוע, סירב ללכת ואמר שאינו הולך יותר. כמה שדיברו עמו על חשיבות הדבר עבור הצלת רגליו והזכירו לפניו את דברי הרופאים שב"ה רואים שיפור, לא עזר מאומה. ואכן מאז לא הלך יותר כמה שנים ל'שפאציר', אלא אם הזדמן לו שהלך לשמחה באזור, לעתים רחוקות היה הולך ברגל.

רבנו הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזוטשקע זצ"ל, נודע היה ומפורסם בענוותנותו הרבה ובשפלות רוחו, לצד שאר שלל מעלות ומידות טובות ששכנו בקרבו לשם ולתהילה.
סיפר הרה"ח ר' שלמה לידר הי"ו, מנאמני ביתו של רבנו זצוק"ל, שבעת שערכו לרבנו את הבדיקות בבית החולים לניאדו בהיותו קרוב לתשעים, התרגש הרופא מאוד מבדיקת הא.ק.ג. שמראה על פעילות הלב, וניגש לרבנו עם הבדיקה ואמר לו: "כבוד הרב, הלב שלכם עובד כמו לב של תינוק, אף פעם לא ראיתי לב כל-כך בריא כמו שלכם".

ענה לו רבנו בפשטות: "כן, אני יודע מזה".
הסתכל עליו הרופא בתמיהה, ורבנו המשיך לומר לו: "כן, אף פעם לא היתה לי שום קנאה על אדם כל שהוא, ואם כן הלב לא צריך לקבל הפרעות בתפקוד..."

מספר נכדו הרה"צ רבי שלמה מזוטשקא ירושלים שליט"א מעשה נוסף על מידותיו התרומיות של רבנו, שהיה מוכן לסבול סבל רב הפוגע בבריאות גופו ובלבד שלא לפגוע חלילה בשום

"יהודי זה היה צולע קצת, וכאשר הלך עמי הייתי צריך סייעתא דשמיא שלא ליפול חלילה, כי לי בעצמי אין כ"כ שיווי משקל. ואמנם כשהלכתי רגיל היה הכל בסדר ב"ה, אך כשהוא החל להחזיק אותי, היה מנענע אותי בחזקה ובכל פסיעה הייתי מרגיש שעוד פסיעה קטנה אנו נופלים יחד על הכביש".

הוסיף רבנו ושח לפניי באותה שעה מיוחדת: "כדי שלא לביישו חלילה וחס, לא רמזתי שום דבר, ואפילו שידעתי שההליכה מועילה לרפואתי, עם כל זאת מוטב שיפיל את עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים. ואפילו שיכלו לעשות זאת בדרך כבוד, לנסוע עם המכוננית לפארק מרוחק או מקום נוח בקצה העיר ולעשות שם את ה'שפאציר', החלטתי להפסיק את ההליכה ולא סיפרתי את הטעם לאדם בלתי היום. את כל זאת אני מספר לך, כדי שתדע להתנהג בעדינות בנושא שדיברנו..."

(גיליון 'באר בשדה')

יום אחד דיברתי עמו אודות נושא חשוב, והיה נצרך לעשות איזו פעולה בעדינות כדי שלא לפגוע באדם מסויים. אז אמר לי רבנו: "אתה זוכר לפני כמה שנים שהיינו הולכים ל'שפאציר' מדי ערב?"

אמרתי לו שבוודאי זוכר אני. הוסיף רבנו ושאלני: "אולי יודע אתה מדוע הפסקתי?" השבתי בשלילה. אמר לי אז רבנו דברים שצריכים להיות חיזוק וספר מוסר לכל אחד ואחד - וכה היו דבריו:

"באחד הימים כשהלכנו ב'שפאציר', הצטרף אלינו אחד מהשכנים שנהנה מאוד ללכת בצוותא עם 'הרבי מזוטשקא' בטיולו, וגם היה מדבר אתי דברי טעם ודברי אגדה. במשך הזמן יהודי זה נהיה 'היימיש' [מקורב] והיה הולך בסמיכות אלי והחזיקני ביד אחת, כאשר אחד הנכדים או המשמשים היה הולך בצד השני."

בין המצרים

אחד המבוגרים ניגש ושאל אותי: "את המורה של הילדות שלנו?" כן, ענית, מה קורה פה, אדוני? "הילדות חזרו אתמול הביתה וסיפרו שהמורה אמרה להן שאין בית המקדש בירושלים. מי יכול להגיד להן דבר כזה?" הוא הביט עלי במבט כועס...

סיפור שנשמע הזוי, אבל אמיתי לחלוטין. כך נראית ציפיה מוחשית לביאת המשיח

"התלמידה התעקשה, ואליה נוספו כמה זוגות עיניים: 'כן, בסדר, מזמן, אבל את היית שם? היית בבית המקדש פעם מזמן?' "שוב חייכתי, הפעם קצת מבולבלת. חשבתי לעצמי: מה היא לא מבילה? אולי העברית שלי קשה לה?"

"החלטתי להסביר בבהירות: 'לא, מה פתאום! זה היה ממש ממש לפני הרבה מאד שנים. לפני הרבה זמן!', קיוויתי שהפעם הבהרתי את עצמי כראוי."

"אך כעת שאר התלמידות הצטרפו אליה, ושאלו בהמולה ביחד: 'אף פעם לא היית שם?', 'המורה, איך זה להיות בבית המקדש?', 'איך נראה בית המקדש?'"

"שקטו!", ניסיתי להרגיע את הרוחות, 'תקשיבו, אין בית המקדש! היה לנו בית המקדש לפני הרבה מאד שנים, אבל היום אין! הוא חרב! הוא נשרף! אני לא הייתי שם, אבא שלי לא היה שם, סבא שלי גם לא! כבר אלפיים שנה אין בית המקדש!'"

"ההמולה בכיתה רק התגברה יותר ויותר, כשכעת הם התחילו לדבר ביניהן באמהרית, מתווכחות, מתרגמות, מסבירות, צועקות, ואני כבר לא מצליחה להשתלט על הסדר בכיתה. כשצלצל פעמון בית הספר, הן אספו את חפציהן ורצו הביתה. 'צאתי מבית הספר מותשת ומבולבלת לגמרי."

"למחרת בבוקר צעדתי בשלווה לכיוון שער בית הספר. השומר שעמד בשער קיבל את פני במבט קצת מבוהל. 'תגידי', הוא פנה אלי, 'מה קורה פה היום? יש לך מושג?', שאל והצביע לכיוון שער

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

גברת ק. גוטליב היא עובדת סוציאלית במקצועה, תושבת המושב בני דרום, שהדריכה בעבר עולים חדשים מאתיופיה. סיפורה התפרסם לפני 15 שנה בבטאון של ישיבת 'אש התורה' ונביא אותו בקצרה ובעריכה קלה:

"בתחילת שנות העשרים של חיי, עבדתי כמורה באתר הקראוונים 'בת-חצור', ליד גדרה. אתר שבו היו 700 קראוונים, שאיכלסו אלפי עולים חדשים מאתיופיה. היה זה לאחר 'מבצע שלמה', מבצע שבו הובאו לארץ בערך 14,500 עולים מאתיופיה, ברכבת אווירית. העולים מאתיופיה שמרו שבת, הכירו את רוב החגים ושמרו על ההלכה היהודית, אך ברור היה שלא הכל היה ידוע להם. הם לא ידעו דבר, למשל, על חנוכה ופורים."

"הגיע ראש חודש ניסן, והחלטתי להתחיל ללמד בכיתה את הלכות ומנהגי חג הפסח."

"היו לי בכיתה 20 תלמידות צעירות בכיתה ג'. 'היום ראש חודש ניסן, וזהו חודש שבו אנו חוגגים את חג הפסח', פתחתי את השיעור. 'פסח הוא אחד משלושת הרגלים. בפסח נהגו כל היהודים לעלות לירושלים, לבית המקדש'."

"אך בשלב זה, קפצה אחת התלמידות וקטעה את דברי: 'המורה, את היית פעם בבית המקדש?'"

"חייכתי אליה, מתוך הבנה שהיא קצת מבולבלת. 'לא, מה פתאום, זה היה ממש מזמן!'"

כשקראתי לראשונה את הסיפור הזה, הופתעתי עד מאד. בבדיקה קצרה באנציקלופדיה, גיליתי שאכן כך היו פני הדברים, עד שהגיעו לארץ. כאן בארץ, מיד כששמעו על כך, פרצו רובם בבכי חסר מעצורים והתקשו לעכל את הבשורה המרה.

מדובר בעובדות מצמררות. כי גם אנחנו רוצים להזדעזע, לבכות בבכי נורא, להרגיש ממש את הכאב. אלא מאי? התרגלנו. גדלנו, כבר משחר ילדותנו, מתוך ידיעה שבית המקדש נחרב כמעט לפני אלפיים שנה.

כדי לחדד בנו את התחושות, אולי נקדיש יותר זמן זמן לקרוא וללמוד מהספרים הקדושים שמסבירים לנו מה חסרנו, מה היתה עבודת המקדש ומהי היתה דרגתם הרוחנית של עם ישראל, בתקופה שהקב"ה השרה את שכנינו בבית מקדשו. אי אפשר להרגיש מבלי ללמוד ולהחכים, לרכוש ידע שמסביר את המעלה של אז ואת החיסרון של עכשיו.

שמתי לב לאחרונה לגמרא מפורשת, שמעיון בה נוכל להמחיש לעצמנו יותר מה חסרנו. "אמר ריש לקיש: בשעה שנכנסו נכרים להיכל, ראו כרובין המעורין זה בזה, הוציאו לשוק ואמרו: ישראל הללו, שברכתן ברכה וקללתן קללה, יעסקו בדברים הללו?" (יומא נד, ב).

חייליו של טיטוס הרשע קראו לנו בפשטות "אנשים שברכתם ברכה וקללתם קללה". הם ראו בעיניהם, בחוש ובפועל, באותם הימים שלפני החורבן, כשכולם ראו בחוש את הקירוב שבין ישראל לאביהם שבשמים, ואת ההשפעה הפיזית של כל יהודי על הבריא, שכל יהודי שבירך או קילל - הברכה או הקללה התקיימה. כך היה, עד אשר מחרב המקדש ומחיצת ברזל חוצצת בינינו לבין הקב"ה, כדברי חז"ל. דבר המונע לראות בעיני בשר את קרבת ד' המיוחדת אלינו.

חיילי טיטוס סחו לפי תומם שזהו כוחו של כל יהודי. וכן, הם דיברו אמת. שכשיהודי בירך באותם ימי הוד, ברכתו התקיימה. כשיהודי הוציא דבר קללה מפיו - קללתו התבצעה. ומה איתנו? כמה אנו רחוקים ממושגים שכאלה?

גם אם ידענו כבר מילדותנו שבית המקדש נחרב לפני אלפיים שנה, עדיין נוכל להתרגש, אם נשקיע מעט יותר מחשבה והתבוננות.

(יתד נאמן | נקודה למחשבה)

בית הספר. הרמתי את מבטי, וראיתי שם התקהלות לא קטנה של עולי אתיופיה מבוגרים, כנראה הוריהם של התלמידות שלי. מה הם עושים פה? ועל מה כל הצעקות שלהם?

"ניגשתי אליהם, מנסה להבין מתוך מעט האמהרית שהבנתי, על מה כל הרעש. כשהתקרבתי אליהם, פתאום השתרר לו שקט גמור. אחד המבוגרים, שידע עברית ברמה טובה יותר, שאל אותי: 'את המורה של הילדות שלנו?'

"כן', עניתי, 'מה קורה פה, אדוני?'

"הילדות חזרו אתמול הביתה, ואמרו לנו שהמורה שמלמדת אותן, סיפרה להם שאין בית המקדש בירושלים. מי יכול להגיד להן דבר כזה?', הוא הביט עלי במבט כועס. 'אני אמרתי להם! דיברנו על בית המקדש, הרגשתי שהן קצת מבולבלות, אז הבהרתי שבית המקדש נשרף לפני אלפי שנה, ושהיום אין לנו שום בית-מקדש. זה הכל. על מה כל המהומה?'

"הוא הביט עלי במבט לא מאמין. 'מה? על מה את מדברת?' 'עכשיו הייתי עוד יותר מבולבלת. 'אני לא מבינה. על מה הכעס? פשוט הזכרתי להן שבית המקדש נחרב, שאינו קיים היום!'

"האיש פנה לשאר חבריו, ותרגם עבורם בגמגום ובקול רועד את דברי. פתאום ההמולה התחדשה, אך אפילו בטונים גבוהים יותר מאשר קודם. הנציג שלהם השתיק את רעיו, ושוב פנה אלי. 'את בטוחה?' לא הבנתי על מה הוא מדבר. 'ברור שאני בטוחה!', עניתי.

"הקבוצה החלה לדבר ביניהם בשקט, במילים מהירות, מבולבלות ומתקשות להאמין. האיש שוב פנה לחבריו, ובטון דרמטי תרגם את דברי. ואז אשה אחת נפלה על האדמה, השניה פרצה בבכי קורע לב. איש מבוגר שעמד לידם הביט לצדדים כלא מאמין. קבוצה של שלושה גברים התחילו לדבר ביניהם בשקט, מילים מהירות, מבולבלות ומתקשות להאמין. הילדות עמדו בצד, הביטו במתרחש במבוכה ניכרת. עוד אשה פרצה לפתע בבכי נרגש ובעלה ניסה להרגיע אותה.

"עמדתי מולם, והייתי המומה. הרגשתי שהבאתי אליהם בשורת איוב שהיתה קשה מנשוא. כאילו בישרתי להם על מותו של אדם אהוב. עמדתי מול קבוצת יהודים שממש התאבלו על חורבן בית המקדש שבירושלים!"

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק

הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

אחרי שסיימנו לגרוף את כל המים, נפל האסימון... מה היה קורה אם לא היינו מוכנים לעשות איתם חסד?

כשאתה גומל למישהו חסד, מרגיש שעשית למענו לפנים משורת הדין ולא היית חייב, ובסופו של דבר אתה מבין שהוא גמול עמך חסד גדול הרבה יותר

אליעזר (לייזר) רוט

"מה כבר עשית?...?", שאל אחיו הגדול בחשדנות לא מוסתרת, "אני מקוה ששפכת מים ולא שתייה מתוקה..."

כשהגענו לבדוק האם אכן כדבריו חשכו עיניו. המרפסת היתה מוצפת מים, והתברר שצינור של השכנים מעלינו, העובר דרך מרפסת השירות שלנו, נסדק קלות, וכמות נכבדה של מים יצאה ממנו בששון ובשמחה.

מיהרתי לרדת במדרגות, אל מקום משכנם של שעוני המים והתחלתי לסגור את הברזים ולפותחם בזה אחר זה, עד שמצאנו את הברז הרלוונטי, וזרימת המים הלכה ופחתה אט אט.

השלב הבא היה לגרוף את המים שבנס לא יצאו ממרפסת השירות בגלל שהיא במפלס נמוך מעט משאר חלקי הבית. עוד רגע קט והמים היו גולשים החוצה ומציפים את הבית כולו.

גרפנו וגרפנו משך דקות ארוכות עד שהצלחנו להשתלט על ההצפה, חלצנו את הנעליים הרטובות וישבנו לנוח.

ואז... אחרי שסיימנו לגרוף את כל המים, נפל האסימון... מה היה קורה אם לא היינו מוכנים לעשות איתם חסד? אם היינו עונים לשכנים שהתורנות שלנו בבית ההורים היא דווקא בפרשת פנחס ושנחנו לא רוצים לפספס את חופשת בין הזמנים בביתם, השכנים לא היו כועסים עלינו. לא היינו עושים להם שום עוול בכך.

אבל היינו גורמים לעצמנו לנזקים חמורים מאוד. חשבנו שאנחנו עושים איתם חסד, שאנחנו מוותרים למענם. אבל האלוקים חשבה לטובתנו. עשינו חסד קודם כל עם עצמנו, והצלנו את עצמנו מנזק כספי כבד מאוד שהיה יכול להיות מנת חלקנו אם המים היו עולים ומציפים את הבית כולו.

זה עורר אותנו לחשוב על זה קצת יותר לעומק ולהבין שתמיד שאדם עושה חסד עם זולתו, הוא קודם כל עושה חסד עם עצמו. לפעמים אנחנו רואים את זה בחוש ולפעמים לא, אבל תמיד תמיד גמילות חסדים עם הזולת מיטיבה עם גומל החסדים עצמו.

בשבת הקרובה, צפוי בנם בכורם של השכנים שלנו לעלות לתורה, אחרי שהשבוע חגג את בר המצווה שלו.

השמחה של משפחתו כמובן גדולה מאוד, וגם אנחנו כשכנים התבקשנו לתרום תרומה צנועה למענה: "אתם הרי נוסעים אחת לחודש להורים של בעלך", אמרה השכנה לאשתי, "אולי תוכלו לנסוע דווקא בשבת פרשות 'מטות מסעי', ותיתנו לנו את הדירה כדי שנוכל לארח את חמי וחמותי יחד עם אחת מגיסותי וילדיה?...".

האמת שזה לא כל כך הסתדר, כי התורנות אצל ההורים מסתבכת וקיווינו לנסוע לשבת דווקא בבית הזמנים כדי שנוכל להישאר עם הילדים בביתם כמה ימים לצורך החלפת אווירה. ובכלל, כשנוסעים לשבת להורים, זה קצת פוטר אותנו משטיפת ומירוק הבית לכבוד השבת.

ואם לא די בכל אלו, מדובר בשבת הצמודה לתשעת הימים, ואחריה לא נוכל לכבד את המצעים והמגבות עד אחרי תשעה באב...

בקיצור, בלגאן לא קטן.

נוות ביתי הצדקת הסכימה איתי לגבי כל הקשיים הללו אבל הדגישה את חשיבות מצוות הכנסת אורחים: "אם לא ניתן להם את הדירה, אני לא יודעת אם הם ימצאו מקום אחר לארח את הסבא והסבתא של חתן בר המצווה, זה תלוי בנו אם השמחה שלהם תהיה שלמה או שהם ישמחו רק באופן חלקי..."

כשמציגים את זה ככה, כל השאלות נעלמות, ואכן הודענו להם שנשמח למסור להם את הדירה לשבת, ואנחנו נארוז את המטלטלים וניסע אחר כבוד לבית ההורים.

אחד האחים שלי התנדב לעשות את שבת בבית ההורים במקומי, ואנחנו נשארו בשבת פרשת פנחס בביתנו.

והנה בצהרי יום השבת מגיע הילד בן החמש ומדווח על מים המציפים את מרפסת השירות...

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

שמעתי אנשים משוחחים על הסיפור הזה, והבחנתי שרובם ככולם שוללים את היתכנותו מכל וכל בטענות שונות ומשונות. "לא היה" ... "פשוט נפלה לו הציפורן וגדלה שוב" ... וכו' וכו'. הדבר הסעיר אותי מאוד ...

האם מופרך שיצמחו ליהודי אצבעות מחדש? מאמר מיוחד ונוקב שהתפרסם בביטאון 'אספקלריא'

לבוטחים בו ונשענים עליו באמת. אלו דברים פשוטים, אין בהם חידוש כלל, וכל אשר בשם ישראל יכונה מאמין בהם.

מנין הדחף לחבק את הגירסה השוללת?

כאן מתעוררת אפוא השאלה הנוקבת, הרי לא בקשו ממך לחתום ערבות על אמיתות הסיפור, וגם לא לתרום בגללו כסף, אז מה הדחף הזה לחבק באובססיה את הגירסה שהסיפור הוגזם או הומצא? מה רע לשמוע את הסיפור ולומר "לעושה נפלאות יהודי שהאמין בו באמת? האם זה כל כך נורא לקבל במחשבה שה' החליט ביום בהיר ב-2020 להודיע שיש לו אהובים בעולמו? הרי כפי שאמרנו, אם נעזוב לרגע את הפרטים הקטנים והפירכאות השונות עליהן - הסיפור כשלעצמו יכול גם יכול להיות. נכון שאין זה מדרך הטבע ואיננו רגילים לדברים שלא כדרך הטבע, אנו רגילים לחיות תחת הסתר ולחוות את הכללים של טבע הבריאה, כולל האכזריים שבהם, את האסונות, ואת זה שיהודים קדושים וטהרים סובלים ואין מושיע, אבל האם חייבים להישאר תחת ההשראה הזו? האם אסור לקב"ה להתגלות לפעמים ולהאיר פניו לעבדיו?

התרחיש שהפך את הקערה על פיה

כמדומני שההסבר לכך הוא, על פי יסוד העולה מפרשיות חומש במדבר אותם אנו קוראים בתקופה זו.

"עשרה ניסיונות ניסו אבותינו את הקב"ה במדבר" (אבות פ"ה). ברצוני לעמוד על ענין מופלא שחוזר על עצמו לאורך הרבה מחטאי המדבר.

זה יצא ראשונה, בפרשת שלח מתואר כי המרגלים חוזרים לעם ישראל ומוציאים דיבת הארץ רעה, ומלינים את כל העם על משה ואהרן, עד שאמרו (במדבר יד, ב) "לו מתנו בארץ מצרים או במדבר הזה לו מתנו, ולמה ה' מביא אותנו וגו'. ובחומש דברים (א, כז) כתוב שאמרו "בשנאת ה' אותנו הוציאנו מארץ מצרים". והמשך הפסוק במדבר (יד, י-יא): "ויאמרו כל העדה לרגום אותם באבנים, וכבוד ה' נראה באוהל מועד אל כל בני ישראל, ויאמר ה' אל משה עד אנה ינאצוני העם הזה" וגו'. אח"כ מבוארים באריכות תפילת משה ודברי ה', העונש אשר יושת על דור המדבר, ואח"כ כתוב (יד לט) "וידבר משה את הדברים האלה אל כל בני ישראל ויתאבלו העם מאד", ובהמשך הפסוקים מבואר שהתמרמו כל כך עד שההינו לעלות ההרה.

התפרסם לאחרונה סיפור מופלא, על יהודי שנקטעו שני חצאי אצבעותיו בתאונת עבודה טראגית, והוא - במקום לצרוח ולצווח עמד ואמר מזמור לתודה וכו', ואמר: "מודה אני לך ה' על כל השנים שנתת לי עשר אצבעות, ואני מודה לך על שלקחת מקצתם לטובתי, ואני כבר מודה לך על שאתה עתיד להחזירם לי בשלימות". וכן אחר כך במשך כחודשיים, בעת שסבל ייסורים נוראים, לא פסק פיו מלהלל ולשבח את ה' על הנ"ל, ולאחר חודשיים בערב שבת הגדול תש"פ, עשה עמו ה' נס ופלא וצמחו לו האצבעות בשלימותן, כולל ציפורניים מבריקות - דבר שלא יתכן כלל לפי חכמת הרפואה כדברי הרופאים. עד כאן תורף הסיפור בקצרה, תדרשנו ממקומו.

כדרכם של בריות שמדברים על כל חדשה וטוחנים כל נייע', עמדתי בקרבת בני אדם שעסקו במעשיה ההיא, והבחנתי בדבר שהסעיר אותי מאד. רובם ככולם של הנוכחים שללו את אמיתות והיתכנות הסיפור מכל וכל, בתנועות ידיים ובטענות ותואנות שונות ומשונות: "לא היה", "פשוט נפלה לו הציפורן וגדלה שוב", "סיפור מפורק", "כנראה שלרופאים יש לזה הסבר על פי טבע". כל אחד גייס את כשרון הביון שלו להוכיח מנין שהסיפור פשוט לא יכול להיות, בגלל פרט כזה או אחר. כמובן שכל אחד נזהר בלשונו לא לומר כדברי המרגלים "אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם", אלא הסברים כאלו ואחרים למה הסיפור הזה לא מפעים ולא מרגש או לא היה כלל.

נניח את הדברים על השולחן. איש מאתנו אינו יודע בבירור אם הסיפור היה או לא היה. לפעמים אנשים מגזימים קצת, לפעמים הרבה, ואולי יש גם סופרים שממציאים סיפור שלא היה ולא נברא. אבל - האם אין אפשרות שהסיפור כן היה?

אצל הבורא יתברך אין הפרש בין טבע לחוץ לטבע

האמונה הראשונה שלנו ותמצית חיינו היא, שהקדוש ברוך הוא הוא מנהיג את כ-ל העולם, והוא עשה ועושה ויעשה לכ-ל המעשים, והוא כל יכול ואין הפרש אצלו בין טבע לחוץ לטבע. כשאצבע נקטעת, הרי זה מפני שה' ציווה שתיקטע, וכשם שציווה שתיקטע כך יכול לצוות שתצמח. מי שמאמין שאצבע יכולה להיקטע ואינו מאמין שיכולה לצמוח - הריהו מאמין בטבע ואינו מאמין בה'. אם כן, הסיפור הזה יכול להיות. הקב"ה כבר עשה ניסים מעולם לעם ישראל, והוא לא חתם עם אף אחד חוזה שאחרי הסתלקות הבעש"ט ותלמידיו הוא לא יעשה ניסים

תשוקת העלול להימשך לעילתו המציאות של "וירא כבוד ה'", עם היותה מאיימת ומפחידה אצל החוטאים כמבואר, הרי היא העונג הגדול ביותר ששייך - וכמבואר בספרים הקדושים שעם ישראל הם עלולים מעצמותו יתברך, ודרך עלול להמשך לעילתו, וזה כל מאווי ותשוקתו, ובלא זה חייו אינם חיים והרי הוא כענף שנכרת מן השורש, ובהיגלות כבוד ה' על יהודים הרי אין עונג למעלה מזה.

ועל זה אנו בוכים בגלות המר הזה, שה' מסתיר פניו ממנו, ומי שאינו מרגיש את ההסתר הרי זה ההסתר הגדול ביותר, שאינו יודע טעם בן הסמוך על שולחן אביו ולא ראה מאורות מימיו כדי שיתגעגע לכך. וכמוכן שמעשינו ותהלוכות חיינו בהתאם. אנו מאמינים בה' ומשתדלים לקיים מצוותיו, אך איננו מרגישים כל כך את מציאות ה' ועל כן הגוף עלול לחטוא, ואין זכרון ויראת בוראנו עלינו תדיר מחמת קהות הרגשה זו.

גילוי כבוד ה' - דבר נפלא אבל מחייב! ובוה נבוא אל הביאור, מה גורם לאנשים לפחד להאמין לסיפור כזה.

סיפור כזה בהיותו נכון הרי הוא התגלות כבוד ה' בתוך ההסתר, בחינת "וירא כבוד ה' אל כל העדה". לא עוד הכללים האכזריים של עולם הטבע, לא עוד יהודים קדושים שסובלים ואין מושיע, לא עוד "צדיק ורע לו", לא עוד "קל מסתתר בשפריר חביון", אלא "ראו עתה כי אני הוא ואין אלקים עמדי, אני אמית ואחיה, מחצתי ואני ארפא" (דברים לב, לט).

ובכן, התגלות כבוד ה' בתוך ההסתר היא אמנם דבר נפלא מאד, המחיה את נפש היהודי המיוסר בגלות, המבקש תמיד "עשה עמי אות לטובה ויראו שונאי ויבושו", "הודע שיש לך אהובים בעולמך", הנה אות לטובה, לא עזב ה' את הארץ, "לא יכלמו לנצח כל החוסים בך". - אבל היא גם דבר מחייב מאד, דבר המחייב הנהגה של דור המדבר בעת היגלות כבוד ה', דבר שמחייב זעזוע בין אדם לעצמו - "הנה אלוקיני זה" וככה אני נראה... ועל כן, בתת מודע של האדם קשה לו לקבל את זה שיש כאן התגלות כבוד ה'. זה גורם לקושיה על כל מהותו ותהלוכותיו, וזה יוצר צורך אצל האדם לומר: אין כאן התגלות כבוד ה', הכל כרגיל.

דור המדבר ראו בעיניים את התגלות כבוד ה', אבל כאן - מהיכי תיתי? כנראה נפלה לו הציפורן. כמוכן שהכל בתת מודע ולא במודע, כי בַּנְתָּח המאמין את העניין ודאי יעדיף את ההסתכלות השנייה, שהרי זו תקוות כל יהודי לחזות בהתגלות נועם ה' כמו שכתבנו, אך מבלי לחשוב מספיק - זוהי התגובה האוטומטית של האדם.

האמנם ביטול הבחירה?

אחת מהטענות הנואלות ששמעתי על הסיפור, היתה כדלהלן: הקב"ה הרי נתן בעולם כח בחירה שיוכלו לבחור בין רע לטוב, וכל נס יוצא מגדר הטבע שולל בעצם את האפשרות לבחור ברע, בראות האדם את פועל ה' ומעשהו כי נורא.

המקראות הללו אומרים דרשנו, מה גרם למהפך והחזרה בתשובה של עם ישראל, וכי קבלו כעת אינפורמציה חדשה על ארץ ישראל? וכי הקב"ה הבטיח להם כעת שמירה מפני הענקים, מה שלא הבטיח להם קודם? שמא ההתראה על הענישה החמורה היא שריככה את ליבם? איני מבין למה, הרי העונש היה בדיוק מה שאמרו וביקשו במרים: "או במדבר הזה לו מתנו!" אתם מפחדים לעלות לארץ? מעדיפים להישאר במדבר? בכבוד, תישארו כאן... ובפרט שיש מחכמינו ז"ל שאמרו (ירושלמי ביכורים פ"ב ה"א) שכולם מתו בני שישים, הרי מתו בשיבה טובה ומדוע התאבלו מאד? ואיך בכלל נצלו משה ואהרן ממטח האבנים שכמעט ויודה לעברם?

כמדומה שהתשובה היא אחת ויחידה: היה כאן תרחיש שהפך את הקערה על פיה - "וכבוד ה' נראה באהל מועד אל כל בני ישראל". כאן היה המפנה.

דור המדבר היו דור דעה, אבל גם מהם היתה הסתרת פני ה' ברמה מסוימת, לא נגלה עליהם ה' תדיר בהדרו, שכן סוף סוף זהו עולם ההסתר, וזה היה המקור לכל חטאיהם. כשרואים את ה' מול העיניים לא שייך לחטוא, רק כאשר לא כל כך רואים, ורק מאמינים וקצת מרגישים, אזי הגוף שאינו מבין אמונות אלא רק הרגשות - מוביל את האדם לחטא.

כשכבוד ה' נגלה כל הטענות מתאיידות "תשת חושך ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער, תזרח השמש יאספון", ברגע שכבוד ה' נראה אל כל העדה לא צריך הסברים למה הארץ כן טובה ואיננה אוכלת יושביה, ולמה "עלה נעלה וגם נוכל". כשרואים מול העיניים את עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות ושליט בכל העולמות, שאמר שיביא אותם אל ארץ זבת חלב ודבש, אזי כל הטענות והתלונות למיניהן מתאיידות כלא היו. האבנים נפלו מהידיים כלעומת שהורמו, "ויתאבלו העם מאד".

ובפרשת קרח כתיב: "ויקהל עליהם קרח את כל העדה אל פתח אהל מועד, וירא כבוד ה' אל כל העדה", וכי במה זכו עתה להתגלות זו, ולשם מה נגלה אליהם כבוד ה'? כותב האור החיים הקדוש: "נתגלית שכיתנו ית' לכל העדה, כדי שיכירו כי הוא העושה משפט כתוב, והוא הבורר הראוי לשרת לפניו", עכ"ל. כי בהיגלות כבוד ה', אף ללא אומר ודברים - נעלמים כל טענות היצר הרע, ואין שום מקום ואפשרות לחטוא. וכן אחר כך כתוב (טו, ו-ז) "וילונו כל עדת בני ישראל ממחרת... אתם המתם את עם ה', ויהי בהקהל העדה על משה ועל אהרן ויפנו אל אהל מועד והנה כסהו הענן וירא כבוד ה'", ונראה שענינו גם כן כנ"ל, וכמדומה שיש עוד כהנה.

לעם ישראל היו במדבר שני עתים, הזמנים בלי "וירא כבוד ה'", בהם היו חטאים מרדים ופשעים שלא יעלו על הדעת, ומאידיך אותן דקות או אותם רגעים של "וירא כבוד ה'", בהם כל מציאות החטא היתה מופרכת ובלתי אפשרית, וגרמה להם ככל הנראה לשוב בתשובה כל פעם.

לבחירה בעולם, ועדיין יש מקום לחוטה לבחור ברע ולהתגדר ולומר: לא היה ולא נברא אלא משל היה, עזב ה' את הארץ. ואפשר גם לבחור בטוב אפשר, במקום לבחור להסתתר תחת ההסתר בו שרונים עם ישראל, לשים לב להתגלות כבוד ה' מפעם לפעם, המתגלה לעבדיו לבקשתם "האר פניך לעבדיך", --- "וירא כבוד ה' אל כל העדה".

(מתוך אספקלריא לפרשת קרח תשפ"א, מאמרו של הרב חנוך בן א"ש)

אמנם פעם, קודם עידן התקשורת, כיון שלא היה מתפרסם כל נס לא היה הדבר שולל את כח הבחירה בעולם, ועל כן עשה ה' ניסים שכאלו, אבל היום אם יהיו כאלו ניסים הרי יתפרסמו בעולם כולו, נמצא אתה נוטל את כח הבחירה מהעולם. אין זה ממדת הקב"ה, שהרי לשם כך ברא את העולם, שיהיה בו כח הבחירה.

התשובה לטענה זאת פשוטה: בזכות אנשים כמותו, הדואגים להפריך ולדחות את סיפורים ומאורעות שכאלו - עדיין ישנה

על דא ועל הא

העוברים ושבים נדהמו. לכולם היה ברור שחיינו של רבי יצחק נחום שוב אינם שווים כקליפת השום. הרי אם סונייק ישלוף כעת את אקדחו ויירה בו, לא יהיה עליו לתת דין וחשבון לאיש. אך מה שאירע בפועל היה מדהים ביותר...

היהודי שחטף שתי סטירות באמצע הרחוב ו...חזר בתשובה

אך מה שאירע בפועל היה מדהים ביותר: סונייק התפעל מאוד מעוז הרוח של אותו קנאי שמסר את נפשו עבור מניעת פירצת השבת. הוא החל להתבונן ולהרהר על מעשהו של האיש שמסר את נפשו, לא על גזל כספו או פגיעה אישית בו, אלא על כבוד שבת המחוללת. כדבר הזה לא ראה מעולם. אותן שתי סטירות לחי עוררו אצלו את הנקודה היהודית החבויה אצל כל יהודי אף הרחוק והנידח ביותר. הוא התחיל להתעניין ביהדות ולברר מהי חובתו של יהודי בעולמו.

לא עבר זמן רב עד שאותו סונייק הכשיר את ביתו. את כל כלי הטריפה שלו שהיו שווים הון עתק, שבר לרסיסים. קנה מערכת כלים חדשה, והכשיר את המטבח לפי כל כללי ההלכה. הוא שב בתשובה שלימה.

ידידיו לא יכלו לעצור בעד סקרנותם: מה קרה לחברם שהיה כ"כ רחוק מכל מושג של 'אידישקייט' ואיך הפך לפתע את עורו ושב לבוראו?

בתשובתו גולל בפניהם את כל המאורע והסביר, כי דוקא הסטירה הזו היא שעוררה בו את הניצוץ היהודי הקלוש שעוד נותר בו. "תבינו ידידי" - הסביר להם סונייק - "אני הכרתי את יצחק נחום לעווי כאדם מן הישוב. הוא לא היה שוטה. הוא ידע היטב מי אני, וברי היה לו שיש ביכולתי להרגו בירייה בלי לתת על כך דין וחשבון לאיש. הוא גם ידע שביכולתי לקפח את פרנסתו ולמוטט את עסקיו. העובדה כי כל אלה לא הרתיעו אותו, הביאה אותי למסקנה, כי הכוח שממנו הוא מתיירא, חזק וכביר הוא משנינו גם יחד. הרכנתי את ראשי בהכנעה בפני אותו כוח אדיר וחזרתי לבוראי בלב שלם".

(גיליון 'פרפרת')

בשנים שלפני מלחמת העולם הראשונה, חלה ירידה במעמדו ובחוזקו של השלטון התורכי בארץ ישראל, ויושבי הארץ כבר לא היו כפופים לשלטון התורכי אלא לקונסולים ולנציגים של ארצות מוצאם. לקונסול אוסטריה היה מעמד רם מאד בארץ, וכך גם לקונסול רוסיה - שהיתה לו עוצמה אדירה ורשות הדואר הרוסית היתה שייכת לו.

לקונסול הרוסי היה מזכיר, יהודי פוקר בשם סונייק. מעמדו אצל הקונסול הרוסי היה רם ביותר, והוא הרשה לעצמו לנהוג באטימות ושרירות לב, עד כדי חילול שבת בפרהסיה. ומדובר באותם ימים שבהם השבת היתה נשמרת ברשות הציבורית.

בשבת אחת יצא לו אותו סונייק, מדושן עונג, מירושלים העתיקה דרך שער יפו ופנה לשורת מצחצחי הנעלים, ניגש לאחד מהם וביקשו שיצחצח את נעליו.

באותה שעה עבר ברחוב יהודי ירא שמים ושמו רבי יצחק נחום לעווי זצ"ל. הוא היה בעל הדפוס הראשון בירושלים. הוא היה בעל רגש סוער וחם ביותר בענייני כבוד שמים והיה מקנא קנאת ה' מבזוי התורה בשאט נפש. כשראה את חילול השבת המחוצף של אותו סונייק, ניגש אליו וסטר לו על לחיו שתי סטירות מצלצלות לעיני המוני האנשים שעמדו נדהמים ונרעשים, הן מחילול השבת ברבים של סונייק והן מהסטירות הנועזות.

לכולם היה ברור שחיינו של רבי יצחק נחום שוב אינם שווים אפילו כקליפת השום. סונייק היה ידוע כאדם חזק ובעל יכולת נקמה. לא היה ספק לאיש שאם הוא יהרוג כעת את ר' יצחק נחום, לא יהיה עליו לתת דין וחשבון לאיש. אף כוח בעולם לא יכול לעצור בעד סונייק מלעשות שפטים באותו קנאי.

**בתוך דרשתו, פנה אב"ד לאפאש זי"ע אל הרבי מבעלזא זי"ע ואמר:
"בעלזער רב! אם אתם תעוררו את הקהל בתשובה, זה בוודאי ישפיע, והם
יזכו לישועה". והמשיך לעורר את הקהל במשך זמן רב. כשסיים, אמר
לו הרבי מבעלזא: "לאפאשער רב! כבר סיימתם עם הטענות שלכם?..."**

מה הכי חשוב כדי להביא את המשיח - לחזור בתשובה או להתחזק באהבת ישראל?

כשסיים, פנה אליו הרה"ק מבעלזא ואמר: "לאפאשער רב!
כבר סיימתם עם הטענות שלכם? אם המשיח יגיע, ממילא יחזרו
בני ישראל בתשובה. העיקר הוא שבני ישראל יאהבו האחד את
השני. צריך לאהוב אפילו לאיש היותר גרוע שבישראל כנפשו,
לאחד את הלבבות ולרחק כל דבר הגורם פירוד לבבות - ובזה
תלויה ישועתן של ישראל בעת צרה.
יסוד זה מבואר בכל הספרים. יש אמנם פגמים גדולים בקרב
בני ישראל, שהם טעונים תשובה כדי להסירם, אבל כשהמשיח
יבוא, יחזרו בתשובה וכל הפגמים יוסרו. אבל המשיח אינו יכול
לבוא כל עוד יש פירוד לבבות ביניהם. יאהבו בני ישראל זה את
זה - ואז יבוא המשיח.

(הביניני')

שח הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א:
מספרים מעשה שהיה בשנת תרע"ד, בתחילת מלחמת העולם
הראשונה, כאשר הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זיע"א ברח
לראצפערט שבהונגריה, ונזדמן שם קיבוץ גדול של יראי שמים
ובראשם הרה"ק רבי משה דוד טייטלבוים זצ"ל אב"ד לאפאש
ונכדו של הייטב לב' זי"ע.
אב"ד לאפאש דרש בפני הציבור, ובתוך הדברים אמר: "בני
ישראל שרויים בצער וצריכים לחזור בתשובה". ואז פנה אל
הרה"ק מבעלזא זי"ע ואמר: "בעלזער רב! אם אתם תעוררו את
הקהל בתשובה, זה בוודאי ישפיע עליהם לחזור בתשובה שלמה
ויזכו לישועה גמורה". וכך המשיך לעורר את הקהל במשך שעה
שלמה.

**"כמעט לא דיברתי בטלפון, עשיתי הסכם
עם אמא אחרי שנישאנו, שלא נלך לבקר אם
לא בהכרח גמור - הכל מחשש לשון הרע.
וכל מה שזכיתי, אני תולה בזכות זה..."**

המכתב שנכתב באמצעות העיניים - מסמך מרטיט

"לבננו האהוב והנכבד מאד, בתורתו ובמדותיו ... נרו יאיר.
בעזרת ד' יתברך שמו, תהיה בשבת קודש הקרובה פרשת חוקת,
ל' בסיון התשע"א, בן עשרים שנה, שזהו גיל שהתורה מנתה את
בני ישראל מעשרים עד שישים, סימן שהאדם מגיע לשלמות
בדעת, בבינה, בחכמה, ובהשכל, מבחינת בית קיבול לחכמה,
והאדם מוסיף והולך כל חייו, ובפרט עד גיל שישים.
"לכן דע את חובותיך, לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי
תלמוד תורת ה' באהבה, ובהידור, ממצוות שבין אדם למקום,
עד מצוות שבין אדם לחברו, ממצוות שבת, עד כיבוד אב ואם,
הכל כמו שנפסק בשולחן ערוך ובנושאי כליו להלכה, כי הם חיינו
ואורך ימינו, ובתורת ה' נהגה יומם ולילה, להבין, ולחדש חידושי
תורה אמיתיים ולכתוב אותם, ולדבר עם חברים עליהם, וכך
יתרחבו דברי התורה וישתמרו.

לפני כעשרים שנה חלה הגאון רבי יעקב רבינוביץ זצ"ל בחולי
כבד, נוצר אצלו שיתוק בכל חלקי הגוף ר"ל, והיתה לו אפשרות
להזיז רק את העיניים, ולא היתה שום דרך כיצד לתקשר אתו חוץ
מתנועות בעיניים.
בזכות גודל עמלו בתורה, הצליחו להשיג בעבורו מכשיר
מיוחד, כעין מחשב עם מסך של האותיות, כשהחולה יכול להזיז
את העיניים ולהפנות אותן לעבר אות מסוימת, והיא נרשמת
במחשב, ושוב להפנות את העיניים לאות נוספת, וכן הלאה, ועי"ז
אפשר לכתוב אותיות ולחברן למילים, והוא ז"ל היה משתמש
במכשיר הזה לכתוב חידושי תורה מתוך עמל ושקידה עצומה,
מעבר לכוחות אנוש הרגילים.
ב'קובץ גיליונות' הביאו מכתב ברכה מרגש ומרטיט, אותו כתב
באמצעות 'עיניו', לבנו הי"ו לרגל מלאת לו 20 שנה.

לשון הרע. וכן עיינתי, בשמחות, באוטובוסים, ובכל מקום, שלא
אשב בחשש לשון הרע. לא נסעתי בטרמפ משמחות, וכמעט לא
דיברתי בטלפון, ועשיתי הסכם עם אמא אחרי שנישאנו, שלא נלך
לבקר, אם לא בהכרח גמור, הכל מחשש לשון הרע.

"וכל מה שזכיתי אני תולה בזכות זה, שספריי התקבלו בעולם
התורה באופן פלאי, וזכיתי לכתוב בע"ה למעלה מעשרים וחמשה
כרכים, רובם בכתב יד, ומוכנים לדפוס, מעל עשרים וששה אלף
עמודי חידושים, כל זה ועוד, בזכות שלא דיברתי לשון הרע.
"אנו מאחלים לך שבעזרת ה' תצליח ברוחניות ובגשמיות
ובכל הדברים הטובים לטובה, וימלא ה' את כל משאלות ליבך
במהרה לטובה... אביך ואמך, האוהבים אותך מאד"

"אנו מברכים אותך שתהיה בעזרת ה', לגאון גדול בתורה,
ותזכה לומר שיעורים מצויינים, ותאיר את העולם בשיעוריך
ובספריך הנפלאים, כי זה הוא עיקר תכלית האדם בעולם, ותפעל
בכיוון הזה כל חיך, ותגדל לצדיק בכל מעשיך.

"כמו כן תיזהר מאד מלשון הרע, שהרי פסק הרמב"ם בהלכות
תשובה, שיש עשרים וארבעה דברים, שמחמתם אין לאדם אפילו
חלק קטן לעולם הבא, כלומר שמאבד הכל חס וחלילה בשביל
טעות שאין בה תועלת. אני ב"ה לא דיברתי לשון הרע כל ימי
חיי, ונזהרתי מזה כמו מאש, התרחקתי כבר מילדותי מחברים
תוססים שהם עלולים לדבר לשון הרע, ולא ישבתי על ספסל
בבית המדרש ובבית הכנסת, עד שעיינתי היטב שאין בהם חשש

יהלומים מגדולי ישראל

אמר רבינו שליט"א לבנו החתן: "אנחנו הולכים לזכות להשתדך עם רבי מיכל יהודה, אבל דע לך, לא בגללך זה נעשה, אלא בגלל שרוצים אותי כמחותן"

מודעים: המילים שמרן שר התורה שליט"א היה מוכן להוציא מפיו, רק כדי להציל את
בנו משמץ גאוה חלילה | הרה"ג רבי גדליה הוניסברג שליט"א

החתן היה חריף ואמר לאביו ה'בית הלוי': "אם כך, המתנה
הייתה צריכה להיות הרבה יותר גדולה..."

אמר לו ה'בית הלוי': "אתה צודק, באמת המתנה היתה צריכה
להיות הרבה יותר גדולה, אבל מה נעשה שאתה נמצא באמצע..."
אמר רבינו שליט"א לבנו החתן: "אנחנו הולכים לזכות
להשתדך עם רבי מיכל יהודה, אבל דע לך, לא בגללך זה נעשה,
אלא בגלל שרוצים אותי כמחותן."

רבינו שליט"א, אשר ענוותנותו המופלגת ידועה לכל, היה
מוכן לדבר כך, העיקר שבנו לא יכנס חלילה לזיחות הדעת.
כידוע, רבינו שליט"א מעולם לא דיבר אף על גדלותו של אביו,
מרן הסטייפלער זיע"א, וודאי לא על עצמו ולא על ייחוסה החשוב
והמכובד של המשפחה. אבל כאן חרג מהנהגתו כדי להעביר את
המסר.

(מגזין במה הביא לדפוס: הרב ישראל קוטלר)

כאשר הגיע לידי גמר טוב השידוך לבנו של רבינו הגר"ח
קניבסקי שליט"א, הגאון רבי יצחק שאול שליט"א, עם נכדתו
של מרן רה"י הגרמ"י ליפקוביץ זצוק"ל, היה חשוב מאוד לרבינו
שליט"א שבנו לא יבוא חלילה לידי גאוה, ולכן לקח אותו לשיחה
מיוחדת לפני תפילת מעריב בליל שבת.

בדרך כלל היה הולך רבינו שליט"א בזמן זה עם הגה"צ רבי
אליהו ויינטרוב זצוק"ל ומשוחח עמו, הפעם הלך כאמור עם בנו
ואמר לו את הדברים הבאים:

לאחר שאחד מבניו של ה'בית הלוי' השתדך, המחותר שלח
לחתן שעון זהב יקר נדוניה לכבוד האירוסין. החתן, בנו של ה'בית
הלוי', זחה עליו דעתו שקיבל כזו נדוניה. ה'בית הלוי' שם לב לכך
ואמר לו: "המתנה הזו שקיבלת איננה כי מעריכים אותך, אלא
מכיוון שאני המחותר שלהם, זה גרם שתקבל כזו נדוניה..."

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מה עושים כשאיש עסקים נכבד מדובאי נכנס לכולל ושואל אברך שאלה בלימוד...

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

מותר לומר להם מענייני שבע מצוות בני נח. שהנה בגמ' סנהדרין נט. אמרו חז"ל שגוי שעוסק בתורה חייב מיתה, ובחגיגה יג. אמר רב אמי שאין מוסרים דברי תורה לגוי, ושם בתוס' כתבו דשבע מצוות בני נח מצוה ללמד. ויש מהאחרונים שדנו דעיקר האיסור הוא בגוי שעובד עבודה זרה, אבל גוים שאינם עובדי עבודה זרה מותר ללמד, אך כבר הוכיח הש"ד חמד בראיות ברורות שאסור ללמד לכל גוי גם אם אינו עובד ע"ז.

שאלה: משלחת של אח"מים מגיעה מדובאי לסיור בארץ הקודש, במהלך הסיור הם מבקרים ברשת כוללים לראות מקרוב אברכים הממיתים עצמם באהלה של תורה מתוך הדחק. מה לעשות אם הם שואלים שאלות בלימוד התורה, האם מותר לומר להם, כדי לקדש את השם, או שאסור למסור דברי תורה לגוים, וא"כ מה נוכל לומר להם? תשובה: אין למסור דברי תורה לגוים ואיסור זה חמור מאוד, אך

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

האם יתכן לשון הרע שמותר להאמין לו ולקבלו, ולמרות זאת אסור לשמוע אותו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

זילברשטיין (חשוקי חמד סנהדרין עמוד קעח) שכיון שבעלי הדין רואים אותם באולם, ואף שיודעים שאינם דיינים אינם מבקשים שיוציאו אותם - בוודאי מוחלים להם ומותר הדבר, ובפרט שיש בזה צורך כדי ללמד את הדורות הבאים את מלאכת העמדת הדין לאמיתה של תורה.

וכן לענין 'ספרא דדייני' שממנים הדיינים כדי שיכתוב את טענות הצדדים וכו', דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני שמירת הלשון פ"ה ס"ק א עמ' שסג) שאין איסור בזה אף ששומע לשון הרע ללא תועלת מצדו, כיון שהדיינים לא יכולים לזכור את כל הפרטים ואין עצה אחרת.

ולענין העדים עצמם, יש שכתבו (רגשי חיים לשון הרע כלל ד אות כ) שעליהם לכוין בעדותם לתועלת, וככל לשון הרע לתועלת שהותר רק אם האומר מכוין לתועלת.

מדברי ה'חפץ חיים' בסעיף ג' (כלל ז' מהלכות לשון הרע) עולה, כי אדם ששומע עדים כשרים המעידים בבית דין בגנותו של פלוני - מותר לו להאמין לדברים. בביאורים ומוספים מביאים, שיש שכתבו (שיעורי עיון) כי עם זאת, לענין איסור שמיעת לשון הרע - איסור זה קיים גם על עדות עדים בבי"ד, וכל ההיתר שנתבאר כאן הוא רק לגבי מי שכבר שמע, שמותר לו להאמין לדבריהם. ולפי זה, אדם שאינו חייב להיות נוכח בשעת מסירת העדות, אסור לו לשומעה. וכל שכן שאסור לשמוע את העדות קודם החקירות והדרישות, כיון שיש לחוש שמא תבטל עדותם, ונמצא ששמע לשון הרע בעלמא ולא 'עדות'.

ומה שמצוי שנכנסים לבית הדין בעת דיון בין שני צדדים, אלו הרוצים להתלמד באופן העמדת דין תורה, ושומעים תוך כדי הדיון את סיפורי שני הצדדים שיש בהם גם דברי גנות וכדו', כתב הגר"י

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

עבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר

יומא דף פז

מה היה שכרו של מומציא משחק ה'שחמט'?

ששה עשר וכך במכפלות המספר בעצמו עד למשבצת הששים וארבע והיה זה שכרי". תמה המלך: "בידך לבקש עושר רב ואתה מסתפק בקומץ גרגרי תבואה?! אבל רצונך הוא כבודך". הורה שיביאו שק וישימו בו את הגרגרים.

כעבור יומיים התייצב שר החקלאות לפני השאה הפרסי והודיע: "אדוני המלך, אין די בכל ממגורות התבואה ברחבי הממלכה ליתן לו את שכרו".

נחשב; במשבצת החמישית; מאתים וחמישים וששה גרעיני תבואה. בשישית; ששים וחמשה אלף חמש מאות שלושים וששה. בשביעית; ארבע מיליארד ושלוש מאות מליון. בשמינית; שמונה עשר וחצי מיליארד גרגרים. בתשיעית; שלוש מאות ארבעים ושנים מיליארד מאתים וחמשים מליון. בעשירית; מאה ושבעה עשר אלף מאה שלושים וחמש מיליארדי גרעיני תבואה. באחת עשרה; מיליארד מיליארדים ושלוש, בספרות; אחת, שלוש ושבעה עשר אפסים... במשבצת הארבע עשרה; אחד עשר אלף אפסים, במשבצת שאחריה; מאה עשרים ואחד מליון אפסים...

אבל המלך כידוע לא נשאר חייב והורה להכרית את ראשו של הממציא ונפטר מן החוב. והנמשל; זהו שאומר הסבא מקלם; השפעת ששים וארבע מעשים עלינו לטוב או למוטב בהבדל אחד; שמדה טובה מרובה ממידת פורענות פי חמש מאות.

(הרב שלום מאיר וולך שליט"א)

האלשיך הקדוש אומר שהאדם רגיל להתייחס בסלחנות לחטא בשוגג, שהרי במה הוא אשם! אבל על האדם לדעת שהחטא בשוגג היא תוצאה של חטאים קודמים במזיד ועברה גררה עברה. שאם לא כן הרי אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה אפילו על בהמתן של צדיקים וכתוב; "רגלי חסידיו ישמור". וזהו; "נפש כי תחטא בשגגה". כיצד זה קרה? הרי זו תוצאה; "מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה ועשה מאחת מהנה".

הגאון רבי איצלה בלאזר זצ"ל כתב; שאם אדם עבר עברה ושנה בה נעשית לו כהיתר. ואיזו תהום פעורה בין תחושת עבירה לתחושת היתר, כך בכל פעם נוספת שחזור על חטאו משתרש החטא באותה עצמה מבהילה, כלומר; פי שנים (כוכבי אור).

הוסיף על כך ה'סבא מקלם'; שהרושם של החטא הוא מוכפל בריבוע 'כמשבצות השחמט' (אור רש"ז). וכוונתו של ה'סבא' לסיפור הידוע; המשחק הומצא בפרס וממציאו הגישו כתשורה לשאה הפרסי שאמצו בחום וקראו על שמו. היה זה המשחק הנפוץ בארמונו ועל כן נקרא גם; 'משחק המלכים'.

קרא המלך לממציא ואמר: "אין המלך נשאר חייב, נקוב שכרך ואתנה". קד הממציא ואמר: "מה אבקש מהוד רוממותו; בלוח המשחק שישים וארבע משבצות. ישימו על הראשונה גרגר תבואה אחד על השניה שנים על השלישית ארבעה על הרביעית

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

האם חולה האוכל ביום הכיפורים רשאי לעלות ל'מפטיר יונה'?

כהן ולוי; ולדעת רוב הפוסקים, רשאי לעלות אף לעלייה השלישית, אך יש שכתב שאינו רשאי לעלות לעלייה השלישית, כיון שהיא כרוכה באמירת ברכות ההפטרה, וההפטרה היא מחמת התענית. וחולה האוכל פחות מ'כשיעור', יש שהורו שרשאי לעלות לתורה, כיון שהוא נחשב כ'מעונה'; ויש שהורו שאם אכל פעמים רבות אינו נחשב עוד כ'מעונה' ואינו רשאי לעלות לתורה.

[ביאורים ומוספים דרשו תרכב, 4]

חולה שאינו צם ביום הכיפורים, יש שהסתפק אם רשאי לעלות לתורה בקריאת התורה שלפני תפילת מנחה, כיון שהקריאה, לדעתו, היא מחמת התענית. ורבים מהפוסקים כתבו, שהקריאה היא מחמת קדושת היום, ולא מחמת התענית, והחולה רשאי לעלות לתורה.

וכשיום הכיפורים חל בשבת, שבלאו הכי קוראים בתורה במנחה מחמת השבת, לכל הדעות רשאי החולה לעלות לעליית

מדוע אומרים 'ואני תפילתי' לפני קריאת התורה בתפילת מנחה של שבת?

ומטרתנו ביום הכיפורים היא לעורר את מידת הרחמים, ולא את מידת הדין.

ג. לא אומרים את הפיוט 'אין כאלקיננו' לאחר תפילת מוסף - אשר למנהג חלק מבני אשכנז אינו נאמר אלא בשבת - משום שהמנהג לאומרו בשבת הוא כהשלמה ל'מאה ברכות', וביום הכיפורים נאמרים שבחים רבים במהלך התפילה, ואין צורך בהשלמה זו.

[שו"ע תרכב, א ו,ג, ומשנ"ב ב, ה ויב]

כמה ממנהגי התפילה הנהוגים בכל שבת, אינם נהוגים ביום הכיפורים שחל בשבת: א. לא אומרים לפני קריאת התורה בתפילת מנחה את הפסוק 'ואני תפילתי', משום שאמירה זו באה לבטא את מעלת ישראל, שלאחר אכילתם ושתייתם בשבת הם באים להתפלל, ואילו ביום הכיפורים אין אכילה ושתייה.

ב. למנהג בני אשכנז, לא אומרים את פסוקי 'צדקתך' לאחר תפילת מנחה, משום שבפסוקים אלו נאמר "מִשְׁפָּטָךְ תְּהוּם רַבָּה",

מדוע קוראים את ספר יונה ביום הכיפורים?

בסופו של דבר, כל מה שהשי"ת רוצה שהאדם יתקן, מוכרח הוא לתקן; ויבוא עוד פעם ופעמיים לעולם הזה, ובעל כורחו יוכרח לתקן; ואם כן, למה לו למות ולסבול 'חיבוט הקבר' ושאר צרות?! והרֶאָיָה - מיונה הנביא, שהשי"ת רצה שילך ויתנבא, והוא מֵאֵן בזה ונס לים, וטבע בים ונבלע בדג, וסוף דבר היה, שרצון השי"ת התקיים והלך והתנבא."

[שו"ע תרכב, ב, משנ"ב ז, ושעה"צ ו]

לפני תפילת מנחה של יום הכיפורים, לאחר קריאת התורה, קוראים ל'הפטרה' את ספר יונה. ושתי סיבות לקריאה זו: האחת, לעורר את השומעים לתשובה, כדרך שהתעוררו תושבי נינוה, כמסופר בספר יונה; והשנייה, להזכיר שלא ניתן 'לברוח' מהשי"ת, ובלשון המשנה ברורה (בשינויים קלים): "כי האדם חושב כמה פעמים להתייאש מעצמו, שאינו יכול לתקן בשום אופן את אשר קלקל, ואם יגזור עליו השי"ת למות - ימות. אבל טעות היא, כי

* ב'כורעים' שבתפילת מוסף של ראש השנה - נחלקו הפוסקים אם מותר לכרוע על גבי שטיח הקבוע בריצפת בית הכנסת.
 * נהגו להעמיד 'סטנדר' לפני עמוד התפילה הקבוע של שליח הציבור בתפילת מוסף של ראש השנה, ולפני ה'כריעה' מזיזים את הסטנדר, ובתמיכת אחרים הוא כורע על ברכיו, ושב ועומד ללא הזזת הרגלים.
 * יום הכיפורים נקרא בתורה 'כיפורים' בלשון רבים, משום שנדונים ומתכפרים בו הן החיים והן המתים; ולכן, יש הנוהגים לנדור ביום הכיפורים נדרי צדקה לעילוי נשמת המתים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מצב ראוי לכל אדם לצמצם באכילתו?

ואדם שיש לו בן ובת, קיים בכך מצות פריה ורביה, אך גם מי שיש לו בנים ובנות, אם הם סרו מדרך התורה רח"ל, הריהו נחשב לענין זה כחשוך בנים; ואדרבה, מצבו גרוע משל מי שאין לו בנים כלל, משום שכאשר הבנים מפירים את התורה והמצוות, אין להשי"ת נחת בהם, כי אם צער, וגם האב מתבזה בכך הן בעולם הזה והן בעולם הבא.

במקום שיש רעב, מצוה על כל אדם לצמצם באכילתו במשך כל תקופת הרעב, ולא יאכל מותרות ומעדנים, ואף אם לו עצמו לא חסר מזון, משום שעליו להשתתף עם הציבור בצערם. וכן אסור בדברים שבינו לבין אשתו במשך כל תקופת הרעב, אלא אם כן עדיין לא קיים פריה ורביה; ויש אומרים, שאף איסור זה אינו אלא לומר שצריך לצמצם בדבר, ולא להתענג בזמן שכל הציבור בצער.

[שו"ע תקעד, ד, משנ"ב ח, ט ויב, ושעה"צ ט; ביאורים ומוספים דרשו, 8-9; וראה שם עולם א, טז]

הלוח היומי

כ"ז בתמוז | רבי שמואל ב"ר מיכל דוד רוזובסקי זצ"ל, ר"י פוניבז', בעל שיעורי והידושי רבי שמואל, וזכרון שמואל

יארצייט:

תקצ"ז: רבי יצחק ב"ר משה אייכנשטיין זצ"ל, מסאמבור, בעל זרע יצחק.
 תש"ג: רבי אלעזר ב"ר יהושע רוזנפלד זצ"ל, מאושפיצין.
 תש"ד: רבי אברהם ב"ר יצחק גרודז'ינסקי זצ"ל הי"ד, משגיח ור"י כנסת הגדולה-סלבודקא ובעל תורת אברהם ועוד.
 תשט"ז: רבי משה אבירמאט זצ"ל, מרבני תארודאנת-מרוקו.
 תשל"ט: רבי שמואל ב"ר מיכל דוד רוזובסקי זצ"ל, ר"י פוניבז', בעל שיעורי והידושי רבי שמואל, וזכרון שמואל.
 תשס"ז: רבי יוסף נתן ב"ר נתנאל ליברמן זצ"ל, ר"י חיי עולם-לונדון.
 תשס"ז: רבי מרדכי ב"ר יצחק טברסקי זצ"ל, מסקווירא-פלטבוש.
 תשע"א: רבי אלעזר ב"ר מאיר אבוחצירא זצ"ל.
 תשע"ז: רבי שלמה ב"ר מרדכי גולדמן זצ"ל, מזוועהיל-צאנו.

יארצייט הרה"ק רבי אלעזר ב"ר מאיר אבוחצירא זצ"ל, ה'בבא אלעזר'
מה ה"בבא אלעזר" היה עושה כלילה?

פעם היה בחור שהגיע ל"בבא אלעזר" להתייעצות, וכשיצא התברר לו שהוא הפסיד את האוטובוס האחרון ורבונו אירחו בביתו. הבחור שבאה לידו הזדמנות פז לראות כיצד נוהג ה"בבא אלעזר" בביתו סיפר כי מבעד לחדרו נשמעו זעקות שבר ובכי בעת שערך הרב "תיקון חצות". בכאלו דמעות כאב הרב את השכינה המיללת, כאילו עתה נחרב בית המקדש והמת מוטל לפניו. (ארבע תעניות בהלכה ובאגדה עמ' 90)

נשתדל לכל הפחות בימים אלו להקדיש זמן מסוים להתבונן בגודל ההפסד בחסרון בית המקדש ולחשוב על חילול ה' וצער השכינה שבזמן הגלות, ונתפלל על כך מעומק הלב.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il